

Looduskaitse tulemuslikkuse hindamine

Keskkonnaamet

Koorunõmme hoiuala

08.07.2025

Andres Miller

Üldinfo

Küsimus	Vastus
Kaitstava loodusobjekti nimi	Koorunõmme hoiuala
KKR kood	KLO2000315
Asukoht (maakonnad)	Saare maakond
Kaitse alla võtmise aeg (ala moodustamise aasta)	2007
Vöönd(id):	
loodusreservaatide arv	ei kohaldu
loodusreservaatide kogupindala	ei kohaldu
sihtkaitsevööndite arv	ei kohaldu
sihtkaitsevööndite kogupindala	ei kohaldu
piiranguvööndite arv	ei kohaldu
piiranguvööndite kogupindala	ei kohaldu
IUCN kategooria(d)	VI
Natura 2000 võrgustiku alad	Koorunõmme linnu- ja loodusala
Kaitseala valitseja	Keskkonnaamet
Kogupindala (ha)	2159,39
Maismaa pindala (ha)	62,14
Eraomandis oleva maa pindala (ha)	61,88
Kaitsekorralduskava nimi	Koorunõmme hoiuala ja Koorunõmme looduskaitseala kaitsekorralduskava 2016-2025, Pärandniitude tegevuskava
Kaitsekorralduskava tegevuskava periood	2016-2025, 2021-2027
Tulemuslikkuse hindaja nimi	Andres Miller
Tulemuslikkuse hindamise kuupäev (pp.kk.aaaa). Kui hindamistabelit on värskemate andmete põhjal täiendatud, lisada ka uuendamise kuupäev ja vastava küsimuse number.	08.07.2025
Eelmise hindamise aeg (pp.kk.aaaa), s.h METT hindamine	varem hindamata
Loodusobjekti esile tõstmist vääriv tähtsus või eripära piirkonna, Eesti või Euroopa kontekstis* (*täita asjakohasusel)	asub Lääne-Eesti saarestiku biosfääri programmilal, kattub suures osas Koorunõmme TLA-ga (IBA-ga)

Hindamistabel

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
üldine	üldine	Kas alal on (ajakohane) kava?	Jah, alapõhine kaitsekorralduskava, lisaks kohalduvad liigikaitsekava(d) ja/või elupaiga tegevuskava(d)	EELIS	Koorunõmme hoiuala ja Koorunõmme looduskaitseala kaitsekorralduskava 2016-2025, Pärandniitude tegevuskava
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks olevate liikide esinemise/seisundi info oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud $\geq 90\%$ väärtustele	KKK	kõigi kaitseväärtuseks olevate liikide kohta oli mingisugune teave olemas
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks (kaitse-eesmärgiks) olevate elupaikade seisund oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud $\geq 90\%$ väärtustele	KKK	koosluste pindalad olid teada, valdavalt ka esinduslikkus
planeerimine	seisund	Milline on liikide seisundi andmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Hea - 50-90% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	KKK	järvekauri olemasolu on tõenäoline, mitte kinnitatud vaatlusega
planeerimine	seisund	Milline on elupaikade seisundiandmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Väga hea - $\geq 90\%$ seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	KKK	4% elupaigatüüpidest (lood) puudus esinduslikkuse hinnang
planeerimine	seisund	Kas eelmisel kaitsekorraldusperioodil/selle kaitsekorraldusperioodi algul tuvastati andmelünki, mis takistasid lähteolukorra (kaitseväärtuste seisundi) kindlaks määramist?	On tuvastatud mõned andmelüngad, kuid nende lünkade täitmise vajadus ei ole selgelt välja toodud.	KKK	linnuandmestiku parandamiseks on ette nähtud haudelinnustiku inventuur ja rändlindude loendus, kuid koosluste andmestiku parandamiseks tegevusi ette ei nähta
planeerimine	seisund	Kas tuvastatud andmelüngad on kaitsekorraldusperioodil täidetud?	Pool või enam (50%-<100%) tuvastatud andmelünki on täidetud.	KIRKE, EELIS	linnustiku inventuur (KIRKENr 7-18/20/8577-2); koosluste andmestik on uuendamata
planeerimine	survetegurid	Kas ala kõigi kaitseväärtuste osas on survetegurid (otsesed negatiivsed mõjutegurid) tuvastatud?	Survetegurid on kindlaks määratud pooltele või enamale (50% - <100%) kaitseväärtustest	KKK	liikidest on survetegureid käsitletud vaid kirjuhaha puhul, koosluste puhul on survetegureid pisut rohkem käsitletud
planeerimine	survetegurid	Kas survetegurite olulisus ja ulatus on kindlaks määratud?	Survetegurite ulatus ja olulisus on kindlaks määratud vähem kui poolte (<50%) kaitseväärtuste puhul ja/või vaid mõne surveteguri puhul	KKK	survetegureid on põhjalikumalt käsitletud poollooduslike koosluste ja metsakoosluste puhul, rannikukoosluste puhul on mainitud ohutegureid, liikide (linnud) puhul on ohutegurid üldjuhul (erandiks kirjuhahk) käsitlemata

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
planeerimine	survetegurid	Nimeta ala kõige olulisemad survetegurid?	segallikatest põhjustatud reostus; rohumaade hülgamine; metsandus; metsakoosluste puudumine hoiuala kaitseväärtuste seast ohustab neid (hindaja arvamus); elusorganismide kasutus	KKK;KKK;KKK;eksperdiarvamus;KKK	merereostus ohustab kaitseväärtuseks olevaid linnuliike ja rannikukooslusi;pärandniitude hooldamata jätmise ohustab kaitseväärtuseks olevaid poollooduslikke kooslusi;raied, ka naabereraldistel, ohustavad metsakooslusi;metsakoosluste puudumine hoiuala kaitseväärtuste seast ohustab neid (hindaja arvamus);kaaspüügi oht kirjuhahale rannakalapüügil
planeerimine	survetegurid	Kas arvesse on võetud ka väljastpoolt kaitseala tulenevaid survetegureid?	Kaitseala piiridest väljaspoolt tulenevaid survetegureid on arvestatud osaliselt.	KKK	kirjuhaha puhul on ohuna mainitud õlireostust (mis võib pärineda väljaspoolt hoiuala)
planeerimine	eesmärgid	Kas ala elurikkusega seotud kaitseväärtustele on seatud kaitse-eesmärgid?	Ala-spetsiifilised kaitse-eesmärgid on seatud kõikidele kaitseväärtustele	KKK	erandiks on sõtkas, kes tahetakse kaitseväärtuste hulgast välja arvata
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitseväärtuste kaitse-eesmärgid määratlevad elupaikade ja liikide soovitava seisundi?	Kaitse-eesmärkidega täpsustati kõigi elupaikade/liikide soovitatavat seisundit. Sihtväärtused on nii kvantifitseeritud kui ajaliselt piiritletud.	KKK	kaitse-eesmärgid on seatud ka ettepanekuna kaitseväärtuste hulka arvatavatele loodusväärtustele (mereelupaigad, punane ja valge tolmepea, mustjas sepsikas)
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärgid on seatud ka muudele kaitseväärtustele kui otseselt elurikkust puudutavatele kaitseväärtustele?	Ei ole asjakohane (alal puuduvad vastavad kaitseväärtused)	RT	nii hoiuala kui ka loodus-ja linnuala kaitseväärtusteks on vaid liigid ja elupaigatüübid
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärke on seatud ka sellistele hüvedele/väärtustele, mis ei ole määrusega ala kaitseväärtuseks seatud?	Jah	KKK	mereelupaigad, punane ja valge tolmepea, mustjas sepsikas
planeerimine	meetmed	Kas kaitsealal on vaja aktiivseid kaitsekorralduslikke tegevusi (lisaks LKS alusel kohalduvale kaitsekorrale/piirangutele)?	Jah, täiendav sekkumine on vajalik	RT, KKK	kaitseväärtuseks on ka pärandkooslused
planeerimine	meetmed	Kas kõikide kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamiseks kavandati vajalikud meetmed/tegevused?	Meetmed on seatud mõnele (<100%) asjakohastele kaitse-eesmärkidele.	EELIS, KKK	elupaigaandmestik on vananenud, kuid KKK ei näe ette tegevusi selle uuendamiseks (peale "pistelise kohapealse kontrolli" tulemuslikkuse hindamisel)
planeerimine	meetmed	Kas määratud meetmed näevad ette tegevusi väljaspool kaitseala piire?	Ei ole asjakohane (teadaolevalt puudub vajadus tegevusteks väljaspool piire)	KKK	mereline hoiuala piirneb maismaal valdavalt looduskaitsealaga

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
planeerimine	meetmed	Kas tegevused käsitlesid kõiki kaitsealal tuvastatud ja kaitseväärtusi mõjutavaid survetegureid?	Pooltel või enamal (50% - <100%) peamistest surveteguritest on vastav meede	KKK	pärandniitude säilimiseks on ette nähtud nende taastamine ja hooldamine, metsakoosluste puhul nende arvamine piirnevasse looduskaitsealasse (miskipärast on 7 ha metsaelupaigatüüpe hoiualale jäänud)
rakendamine	sisendid	Kas saab välja tuua muid puudujääke ala kaitsekorraldusega seotud teadmistes/alusinfos (peale seisundiandmete puudujääkide)?	Ei, kaitsekorraldusperioodil ei ole selgunud olulisi puudujääke teadmistes	KKK	alapõhiseid puudujääke ei ole, kuid mureks on enamiku linnuliikide arvukuse kahanemine
rakendamine	sisendid	Kas teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud annavad piisava teabe, et hinnata ellu viidud tegevuste edukust ja kaitse-eesmärkide saavutamist või nende suunas liikumist?	Jah - seire on piisav, et hinnata, kas kõik tegevused olid tulemuslikud/kaitse-eesmärgid on saavutatud	EELIS, KKK, KIRKE	pärandniite pole vähemalt 2007. a alates nõuetekohaselt hooldatud (EELIS); lindude kohta sai infot EOÜ KIK-i projekti aruandest (KIRKE-s nr 7-18/20/8577-2)
rakendamine	sisendid	Kas seire-, inventuuride ja/või uuringute tulemusi kasutati ala kaitsekorralduse kohandamiseks?	Seiretulemusi on suures osas kasutatud ala kaitse korralduse/meetmete kohandamiseks	KKK, RT	vastavalt KKK-s tehtud ettepanekutele laiendati hoiuala arvel piirnevat looduskaitseala ja alustatud on ka hoiuala kaitse-väärtuste muutmise
rakendamine	protsess	Kas huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava planeerimise etapis?	Jah - huvirühmi kaasati	EELIS, KKK, KIRKE	EELIS-es ja KKK-s on märke kaasamiskoosoleku teate avaldamise kohta maakonnalehes Meie Maa 26.10.2013 ja koosoleku toimumine 04.11.2013 Mustjala vallamajas, kuid koosoleku protokolliga ei muud infot KKK-s pole; KIRKE-s on kirjavahetus RMK-ga (7-2/16/4882)
rakendamine	protsess	Kas kaitseala väärtuste ja kaitsekorralduse valdkonnas pädevaid huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava rakendamisse?	Jah - huvirühmi kaasati	RT	2018. a toimunud piirneva LKA uue kaitse-eeskirja koostamisse (LKA-d laiendati HA arvel), mis on osa KKK rakendamisest, ja avalikustamisesse kaasati kõiki asjakohaseid huvirühmi
rakendamine	protsess	Kas konsultatsioonide või tegevuste koordineerimise käigus tekkis teadaolevaid konflikte (vastasseise)?	Ei - konflikte ei tekkinud	RT, KIRKE	kaitse-eeskirja eelnõu seletuskiri ja KIRKE-s olevad kirjavahetused näitavad, et maaomanike tõstatatud mured said üldjuhul neile soodsa vastuse
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud pool-looduslike koosluste (niiduelupaikade) taastamistööde ellu viimise seis?	Ükski planeeritud taastamistöö ei ole rakendatud	EELIS, KKK	pärandniite pole vähemalt 2007. a alates nõuetekohaselt hooldatud
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud märgaladega ja veekogudega (sooelupaigad, jõed, järved) seotud taastamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	KKK	hoiualale ei jää siseveekogusid ega märgalasid
väljundid	meetmed	Milline on koosluste hooldamistööde ellu viimise seis?	Ükski planeeritud hooldamistöö ei ole rakendatud	EELIS, KKK	pärandniite pole vähemalt 2007. a alates nõuetekohaselt hooldatud

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud liigikaitsetööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	KKK	hoiualal ei ole liigikaitsetöid kavandatud
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud muude otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmete (hooldus-, taastamis- ja ohjamismeetmed jms) ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	KKK	peale pärandkoosluste hooldamise ja taastamise hoiualal muid meetmeid ei ole kavandatud
väljundid	meetmed	Millised I ja II prioriteediga meetmed on tähtjaks rakendamata ja miks?	pärandkoosluste hooldamine ja taastamine	EELIS, KKK	hoiualal pole pärandkooslusi hooldatud ega taastatud
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga inventuurid, seire ja uuringud on ellu viidud?	Kõik või enamik ($\geq 90\%$) planeeritud meetmetest on ellu viidud. Kõik meetme aspektid on täidetud ja rakendatud.	EELIS, KKK, KIRKE, KESE	haudelinnustiku inventuur ja rändlindude loendus tehti EOÜ poolt juba 2019. a (KKK nägi seda ette alles 2024. a); riikliku seire kesktalvine veelinnuloendus on iga-aastaselt toimunud, kuid puudub eraldi info hoiuala kohta; kaitstavate taimede (pole seni kaitseväärtuseks, kuid KKK-s on vastav ettepanek) inventuur on tegemata
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga ala valitsemisega seotud meetmed (kavad, kaitse-eeskirjad jms) on ellu viidud?	Vähem kui pool ($< 50\%$) planeeritud meetmetest on rakendatud	KKK, RT	kaitsekorra muutmise toimus 2016. a asemel 2019. a; KKK vahehindamist pole toimunud
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga rekreatsiooni ja keskkonnaharidusega seotud meetmed on ellu viidud?	Ei ole asjakohane	KKK	külastuskorralduslikke tegevusi hoiualal eraldi ette ei nähta (HA tutvustatakse koos LKA-ga infostendidel kaitseala kolmel telkimisalal)
väljundid	meetmed	Kas hinnataval perioodil on lisaks ellu viidud sellised kaitse-eesmärke toetavaid tegevusi, mis ei ole ette nähtud kavaga?	haudelinnustiku inventuuri ja rändlindude loenduse tegi EOÜ ise ja 5 a varem	KKK, KIRKE	KKK järgi pidi KeA inventuuri ja loenduse korraldama 2024. a, EOÜ tegi seda KIK-i toel 2019. a
väljundid	tulemused	Milline on nende liikide seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Vähem kui poolte ($< 50\%$) (indikaator)liikide seisund on stabiilne või paranenud	KKK, KIRKE	indikaatorliigid: järvekaur, kirjuhahk, aul, mustvaeras, tõmmuvaeras, krüüsel; vaid järvekauril ja mustvaeral arvukus sama või loodetust parem
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste väärtuste seisund on halvenenud?	kirjuhahk, aul, tõmmuvaeras, krüüsel	KKK, KIRKE	
väljundid	tulemused	Kui alla 90% liikide seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja liikide seisundi halvenemise põhjused ja/või, millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	probleemid mujal rändeteel ja pesitsusaladel, mitte Koorunõmme hoiualal	eksperdiarvamus	hindaja arvamus
väljundid	tulemused	Milline on nende elupaikade seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Vähem kui poolte ($< 50\%$) kaitseväärtuste seisund on paranenud või jäänud samaks	EELIS, KKK, RT	rannikukooslused on eeldatavasti endises seisus, pärandkoosluste seisund on halvenenud
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste elupaikade seisund on halvenenud?	rannaniidud (1630*), lubjarikkal mullal kuivad niidud (6210*), lood (6280*)	EELIS	taastamisi ja hooldust pole teadaolevat toimunud

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	tulemused	Kui alla 90% elupaikade seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja elupaikade seisundi halvenemise põhjused ja/või millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	pole suudetud leida huvilisi, kes pärandniite hooldaks ja taastaks; pole suudetud ärgitada maaomanikke oma maid hooldama või piisavalt odavalt rendile andma	eksperdiarvamus	hindaja arvamus
väljundid	tulemused	Milline on ala kaitsekorralduse mõju ökosüsteemi teenustele?	Andmed puuduvad/ei oska vastata	ELME	97% hoiualast on moodustab meri, mistõttu ökosüsteemiteenuste adekvaatne arvutamine pole praeguste andmete põhjal võimalik
väljundid	tulemused	Millised on olnud muutused ala ökoloogilises sidususes?	Andmed puuduvad/ei oska vastata	ELME	97% hoiualast on moodustab meri, mistõttu ökoloogilise sidususe adekvaatne arvutamine pole praeguste andmete põhjal võimalik
väljundid	tulemused	Kas on tuvastatud ala kaitsekorra rikkumisi?	Puuduvad teadaolevad rikkumised	OKAS	mõningaseks probleemiks on rannas sõitmine, mis kalapüügi eesmärgil on aga lubatud
väljundid	tulemused	Kas teie hinnangul on ala kaitsekord olnud sobiv ja piisavalt tõhus kaitse-eesmärkide saavutamise toetamiseks?	Ei	eksperdiarvamus	hindaja arvamus
väljundid	tulemused	Kui kaitsekord ei ole olnud sobiv, siis millised muudatused oleksid vajalikud?	hoiuala või vähemalt selle maismaaosale tuleks liita piirneva LKA-ga	eksperdiarvamus	ala terviklikum käsitlemine lihtsustab alal kaitsekorra tagamist ja kaitse-eesmärkide saavutamist; praegune linnu- ja loodusala jagamine LKA-ks ja HA-ks on kunstlik ja segadust tekitav
väljundid	tulemused	Kas määruses nimetatud ala kaitseväärtused on asjakohased ja piisavad?	Ei, kuid kaitse-eeskirja/määruse muutmine on juba töös	eksperdiarvamus	hindajale teadaolevalt on Saare maakonna hoiualade määruse muutmisega teadaolevalt alustatud, lisaks on menetluses üle-eestiline eelnõu kaitseväärtuste (kaitse-eesmärkide) ajakohastamiseks
muu	muu	Muud tähelepanekud ja kommentaarid, mida soovite lisada	kaaluda HA tervikuna liitmist LKA-ga või siis merealast suurema merekaitseala moodustamist	eksperdiarvamus	hindaja arvamus

Skoor

	Max skoor	Hindamise skoor	%
Üldskoor:	93	59	63,4%
Üldine	3	3	100,0%
Seisund (planeerimine)	18	14	77,8%
Survetegurid (planeerimine)	9	5	55,6%
Eesmärgid (planeerimine)	9	9	100,0%
Meetmed (planeerimine)	6	3	50,0%
Sisendid (rakendamine)	9	8	88,9%
Protsess (rakendamine)	6	6	100,0%
Meetmed (väljundid)	12	4	33,3%
Tulemused (väljundid)	21	7	33,3%

Üldine	3	3	100,0%
Planeerimine	42	31	73,8%
Rakendamine	15	14	93,3%
Väljundid	33	11	33,3%

Mõisted ja lühendid

Mõiste	Selgitus
Kaitseväärtus	Ala kaitse alla võtmise määruks/kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk).
Kaitse-eesmärk	Kaitseväärtuse soovitud seisund.
Kava	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduse aluseks olev tegevuskava: kaitsekorralduskava, liigi kaitse tegevuskava, elupaiga tegevuskava.
KKK	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduskava.
Kaitsekorraldusperiood	Esmakordsel hindamisel ja ajakohase (s.t kava sisu on olnud üldjoontes jätkuvalt asjakohane) kava olemasolul on hinnatava kaitsekorraldusperioodi alguseks kava algus/koostamise aeg ja perioodi lõpuks hindamise aeg. Kava puudumisel ja/või korduval hindamisel saab kaitsekorraldusperioodiks arvestada hindamistsükli pikkust/eelmise hindamise läbi viimise aega (vastavalt hindamise korraldusele 10 või 12 aastat).
Survetegur	Kaitseväärtuse soodsa seisundi säilimist või saavutamist negatiivselt mõjutav tegur (nt reostuskoormus, häiringud, maaparanduse mõju, intensiivne maakasutus, võõrliikide surve jm)
Kaitsekorralduslikud meetmed	Tegevused, mida tuleb rakendada kaitse-eesmärkide saavutamiseks, sh eesmärkide saavutamist ohustavate mõjutegurite ohjamine. Kaitsekorralduslike meetmete hulka kuulub elupaikade kaitsmine, säilitamine, loomine, taastamine, majandamine. Käesoleva hindamise kontekstis on eristatud: - looduskaitseseadusest ja/või ala kaitse-eeskirjast tulenev kaitsekord (õigusaktidega kehtestatud piirangud); - kaitseala n-õ aktiivne majandamine ehk täiendavate tegevuste planeerimine läbi tegevuskavade, tööplaanide, toetusprogrammide (nt elupaikade taastamine ja hooldamine, külastustaristu rajamine). N-õ aktiivsete meetmete puhul on omakorda eristatud: - looduskaitsemeetmed/otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmed ehk tegevused, mille rakendamisest võib oodata otsest kasu liikide või elupaikade seisundile (nt elupaiga taastamine, elupaiga hooldamine, võõrliigi tõrje). - toetavad meetmed ehk tegevused, mille kasu kaitseväärtustele on kaudne (nt seire seisundi tuvastamiseks, kava koostamine ja tulemuslikkuse hindamine tegevuste planeerimiseks, haridusprogrammid teadlikkuse tõstmiseks, kaitseala tähistamine piirangute rakendamiseks jm)
SMART	Mõistet SMART (specific, measurable, achievable, relevant, time-bound) kasutatakse siinkohal kaitse-eesmärkide ja meetmete kontekstis. "SMART" mudelile vastav eesmärk või meede on konkreetne, mõõdetav, saavutatav, asjakohane ja ajaliselt määratletud.
Väljund (rakendatud tegevus)	Väljunditeks on ellu viidud tegevused ja nende mõõdetavad näitajad: nt taastatud või hooldatud alade pindala, rajatud külastustaristu pikkus, kontrollkäikude arv vms.
Tulemus (saavutatud seisund)	Tulemus on ellu viidud tegevuste abil saavutatud olukord, mis võib olla kirjeldatud läbi liikide ja elupaikade seisundi.
PAME hindamine	PAME (Protected Area Management Effectiveness) on IUCNi WCPA raamistikul põhinev lähenemine, millega hinnatakse kaitsealade valitsemise tulemuslikkust läbi aspekti kaudu — kontekst, planeerimine, sisendid, protsessid, väljundid ja tulemused. PAME hindamine näitab, kui hästi ala juhtimine aitab saavutada seatud looduskaitselisi eesmärgi.

Survetegurite kategooriad	Selgitus
põllumajandus	(intensiivne) maaharimine, karjatamine, taimekaitsevahendite ja väetiste kasutamine jm
rohumaade hülgamine	niitmise või karjatamise lõppemine
põllumajandusmaade kuivendamine	põllumajandusmaade maaparandusüsteemid
metsandus	raied, raadamine, metsastamine jm
metsamaade kuivendamine	metsamaade maaparandusüsteemid
kaevandamine	kaevandamine, s.h turbakaevandused
energia tootmine (sh infrastruktuur)	hüdroenergia, tuulepargid, päikesepargid, elektriliinid jm
transport	teed, raudteed, sadamad, maismaa- ja veeliiklus jm
ehitustegevus ja asustus	asustuse laienemine, ehitustegevus, puhketegevused, reostus asustusest, äri- ja tootmistegevusest jm
elusorganismide kasutus	vesiviljelus, kalastamine, jahipidamine, toidu ja muu materjali kogumine loodusest, liikide või elupaikade kahjustamine jm
militaartegevused ja muud inimsekkumised	militaaralad, tarastamine, vandalism
võõr- ja problemaatilised liigid	võõrliigid, probleemsed kodumaised liigid jm
segallikatest põhjustatud reostus	heited vette, heited pinnasesse, heited õhku, müra, valgusreostus jm
inimtekkelised veerežiimi muutused	maaparandus, veekogude hüdro-morfoloogia muutmine, veevõtt jm
looduslikud protsessid	erosioon, eutrofeerumine, koosluste looduslik areng, kisklus, kobraste tegevus, haigused ja parasiidid jm
loodusõnnetused	torm, põleng, maalihe, üleujutus jm
kliimamuutused	põuad, üleujutused, veerežiimi muutused, liikide levikuareali muutumine jm kliimamuutuste mõjul
muu	

Loodusdirektiivi aruande hinnangud	Selgitus
soodne	favourable = FV
ebapiisav	unfavourable-inadequate = U1
halb	unfavourable-bad = U2
teadmata	unknown=XX